

Skee sockens fornminnen n:r 580.

Gravfält.

Bohuslän.

Vette h:d.

Skee s:n.

Mardal by.

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport
Nr 1934:8

133/34
jfr 12/30
61/31
154/34

34 RIKSANTIKVARIEN

STOCKHOLM C

nr 12/30
61/31 3567/34
154/34

RIKSANTIKVARIEN överlämnar denna
avskrift till Göteborgs
Museum för kännedom.
Ark. nr.

Herr Lantbrukaren Hartvig Halvardsson, Mardal, S k e e .

På uppdrag av Riksantikvarieämbetet har Göteborgs Museum genom kandidat Sverker Janson den 3-4 september 1934 låtit ^{ett} besiktiga/ & Edra ägor beläget gravfält vid Mardal i Skee socken. Av kandidat Jansons rapport till Riksantikvarien framgår, att Ni nu ej längre har för avsikt att uppodla det markstycke, på vilket gravarna äro belägna. Tillstånd till borttagande av gravarna, vilka äro skyddade enligt Kungl. förordningen den 29 november 1867 angående forntida minnesmärkens fredande och bevarande, kan endast meddelas av Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien efter hänvändelse till Riksantikvarieämbetet. Stockholm den 26 september 1934.

På Riksantikvarieämbetets vägnar:

K.A. Gustawsson.

Rätt avskrivet; betygar
å tjänstens vägnar:
E. Jacobsson

ifr 12/30

133/34

154/34

Till Riksantikvarien.

I skrivelse den 15. april 1931 har Riksantikvarien bl.a. anhållit om insändande av fynden - 1 flintdolk och krukskärvor - från Mardal i Skees:n., vilka såsom gåva överlämnades till mig vid besök i Mardal den 14. mars 1930.

De fåtaliga krukskärvoorna ha blivit sammansatta på Göteborgs museum och såsom resultat lämnat den å bifogade fotografi avbildade underdelen av ett lerkärl. Höjden är 14,5 cm, bottenens diameter 13,5 cm. Ornering saknas. Färgen är mörkt gråbrun med svarta (sot-) flammor, godset c:a 9 mm tjockt.

Flintdolken, som i naturlig storlek är avbildad å bifogade teckning, saknar spets och är starkt eldskadad. Skaftet är fyrsidigt, pringlat. Längden är 9 cm.

Då fynden ej äga något särskilt musealt värde och då jag på grund av förnyad hemställan till Riksantikvarien hoppas få slutföra undersökningen vid Mardal, får jag härmed anhålla, att föremålen få kvarstanna i Göteborgs museum, tills detta blivit gjort, för att sedan eventuellt överlämnas hit.

Göteborg den 8. maj 1931.

Nils Nilsson

Plåt nr C 64.

Inr. nr 45800

Lerkärl (fragment) Museum foto 1930.

Göteborg den 9. jan. 1930

Riksantikvarien m.m.

Herr Professor Sigurd Curman

Stockholm.

Härmed översändes en skrivelse, som ankommit till Fornminnes
sällskapet Vikarvet.

Med utmärkt högaktning

James Svensson

A. Ekberg.

Fornminnesföreningen Vikarvet

Lysekil.

Härmed får jag meddela, att jag vid grävning i en mindre
jordhög på ett ej odlat markstycke inne på ett gårde påträffat
bitar av en urna jämte brända benrester. Det finns för övrigt i
omedelbar närhet en hel del rätt oansenliga, men dock egendom-
liga stensättningar.

Vidare har jag i en , om en gammal grundmur påminnande sten-
sättning påträffat ett skedliknande föremål av arbetad flinta
av ungefär en decimeters längd.

Då det varit meningen att uppodla ovannämnda markstycke
har jag velat meddela detta av den händelse Ni skulle anse det
värt en undersökning.

Högaktningsfullt

Hartvig Halvardsson

Adr.: Mardal Skee.

Avskrift

Riksantikvarien.

Stockholm 16.

2405/30.

Till Intendenten N. Niklasson.

Riksantikvarien får härmed anhålla att Ni behagade besöka Mardal, Skee socken, Bohuslän för att därstädes undersöka och återställa skadade fornlämningar samt att därefter till Riksantikvarien insända rapport jämte fynd.

För detta uppdrag äger Ni uppbära reseersättning enligt gällande resereglemente samt skäligt arvode.

Stockholm den 28 juni 1930

På Riksantikvariens vägnar:

Erik Floderus.

P.M. rörande förrättningen: —

Jfr 61/31

133/34

154/34

Till

Riksantikvarien.

I skrivelse av den 15 januari 1930 förordnades undertecknad att besiktiga platsen för ett gravfynd från Mardal i Skee s:n. Uppdraget utfördes den 14 mars i samband med besiktningen av fyndplatserna vid Såg-Valex och Norr Buar. Liksom vid det sistnämnda stället kunde någon undersökning ej utföras på grund av den starka frosten.

De i anmälan till Riksantikvarien under punkt 1 omnämnda urneresterna hade påträffats i en låg gravhög av omkring 8 m. diameter. I högen hade tidigare varit grävt utan att den nuvarande ägaren till Mardal - Halvardsson - ägde någon kännedom därom. Troligt är, att denna äldre grävning ligger långt tillbaka i tiden. Något tiotal meter från denna hög låg ytterligare en av samma slag, vilken tycktes vara bättre bibehållen. De i anmälan även omtalade stensättningarna utgjordes av rester av förstörda högar. Möjligt är, att vid en noggrannare undersökning ännu någon gravhög kan upptäckas. De i Halvardssons berättelse omnämnda krukresterna tillhöra underdelen av ett tämligen stort och grovt lerkärl utan ornering.

På ett kort avstånd från detta gravfält låg inne i skogen och delvis övervuxen en mindre hällkista.

En ytterligare, likaledes påfallande liten hällkista påvisades mig strax V om vägen Mardal-Budalen vid södra ändan av en liten skogsmyr en knapp km. norr om Ovannämnda gravfält. Denna hällkista är den i Halvardssons skrivelse under punkt två omtalade och en grundmur påminnande stensättningen. Det skedliknande föremålet av arbetad flinta utgöres av en dolk, på vilken en stor del av bladet blivit avslaget.

Samtliga dessa fornminnen vid Mardal hava tidigare ej varit kända.

Då på grund av omständigheterna en slutgiltig undersökning ej kunde utföras får jag anhålla, att mitt förordnande må gälla även för denna.

De till mig överlämnade föremålen krukskärvorna och flintdolken
förvaras tills vidare (i Göteborgs museum) eller tills uppdraget blivit
slutfört. Göteborg den 18 juni 1930.

Vilsson

Skee sockens fornminnen n:r 580.

Gravfält vid Mardal i Skee sn. Bohuslän.

Den 3-4 september 1934 besökte undertecknad platsen för ett gravfält vid Mardal i Skee sn. (jfr. skrivelse från Riksantikvarien den 28 juni 1930, diarnr. 2405/30, och den 3/2 1932 samt preliminär rapport från intendent Niklasson den 18/6 1930).

Gravfältet, som förut ej varit känt, är beläget på mark tillhörig Hartvig Halvardsson, Mardal, på en åker intill en skogsväg, som från Mardal löper över nya landsvägen Hjelmstad-Krokstrand, och norr om denna utmed V sidan av den höjd, som åt V avgränsar slätten vid Hästeskede-Kångeröd, och c:a 230 m. N om vägskalet mellan skogs- och landsvägen. På åkern Ö om markvägen ligger ett kilformigt stycke ouppodlad mark. På detta synes 2 gravhögar, c:a 6,5 m. i diam. (se bifogad karta).

Av dessa är hög n:r 2 på planen skadad, genom att nära hälften är bortodlad och en grop grävd i högen. Detta har emellertid skett för så länge sedan, att varken Halvardsson eller dennes far hade någon kännedom därom. I kanten mellan åkern och hög 2 hittade H. vid plöjning de tidigare omnämnda lerskärvorna.

Mellan de bägge högarna höjer sig över marken en del större och mindre jordfasta stenar, tydligen rester efter förstörda högar.

C:a 10 m. N om hög 2, synes några mindre stenar i markytan, som i rapporten till Riksantikvarien den 18 juni -30 omnämnes som rester av en liten hällkista. Vid undersökningen visade det sig emellertid, att stenarna, mindre klumpstenar, ingå i en liten hög, som ligger mellan skogsvägen och en gammal i marken nedskuren väg Ö om den nuvarande (^{nr. 3 på} ~~nr. 3 på~~ planen). Högen har en diam. av c:a 3 m.

C:a 4 m. Ö om hög 3, mellan den gamla skogsvägen och åkern, påträffades ytterligare en med träd och buskar bevuxen hög (n:r 4 på planen), c:a 10 m i diam. Liksom vid den föregående mindre högen syns i högytan här och var några klumpstenar.

I sin anmälan om gravarna nämner Halvardsson som sin avsikt, att uppodla markstycket ute på åkern. Vid min förfrågan härom, sade han dock (H. är mycket intresserad av traktens fornminnen), att han ej hade något att invända mot att högarna fingo vara kvar. Tvärt om vore det intressant att ha ett fornminne på sina ägor.

Vid undersökningen borttogs därför endast en remsa av c:a 0,30 m. bredd tvärs över hög 2, för att kanten ej skulle ligga för nära åkern. Högen bestod här endast av ren, svart mylla och något fynd gjordes ej. Antagligen har jorden här i kanten av högen blivit kraftigt omrörd vid plöjning och liknande arbeten. Kanten på högen mot åkern täcktes därefter med ett lager jordtorv. I övrigt lämnades de övriga högarna orörda.

På åkern kring högarna hade Halvardsson vid plöjning iakttagit kol och även påträffat skörbrända stenar. Han hade även hop-samlat några flintskärvor, däribland 2 små bearbetade fragment, tydligen av ett par flintdolkar, som han vid mitt besök överlämnade som gåva till Göteborgs Museum. Flintan var uppsamlad på åkern kring gravhögarna.

Nedan följer en kort beskrivning till bifogade planer.

Hög 1. Tydligen oskadad, 6,20 m. i diam. 0,20 m. h. I högytan en sten, 0,30 m. l. Vid foten av högen en 0,9 m. l. sten, som ligger på markytan. S om högen 2 stenar, tydligen ditförda från åkern.

Hög 2. Skadad, 6,15 m. i diam. 0,40 m. h. Gropen i högen 2 m. l. 1,50 m. bred, 0,20 m. djup. NNO om högen ligg några stenar på markytan, antagligen ditförda från åkern.

Jordfasta stenar mellan hög 1 och 2 (se särskild plan). Följande mått på de största: 1) 0,75 x 0,50 m. 0,35 m.h. - 2) 0,90 x 0,20 m. 0,30 m.h. - 3) 0,50 x 0,50 m. 0,40 m.h. - 4) 1,20 x 0,40 m. i markytan. - 5) 0,40 x 0,40 m. i markytan - 6) 0,70 x 0,50 m. 0,50 m.h. - 7) 0,50 x 0,30 m. 0,15 m.h. - 8) 0,75 x 0,30 m. 0,50 m.h. - 9) 0,50 x 0,40 m. 0,25 m.h.

Hög 3. Diam. c:a 3 m, omkretsen otydlig. I högytan och under det täckande jordlagret mindre klumpstenar.

Hög 4. Diam. c:a 10 m. omkretsen otydlig, höjd c:a 0,40 m. I högytan synes några klumpstenar.

Göteborg den 10 sept. -34.

Storke/Janzon

P.S.

I skrivelse till Riksantikvarien den 8 maj 1931 hemställdes att de i hög nr. 2 vid Mardal tidigare funna krukskärvorna måtte få kvarstanna i Göteborgs museum. Skrivelsen innehöll även en beskrivning av den av skärvorna hopfogade underdelen av ett oorne-rat gravkärl, varjämte ett fotograf af detsamma var bifogat.

Då, så vitt jag kan finna av handlingar och diarium intet svar på ovannämnda hemställan ankommit till Göteborgs museum, ber jag få uppfatta detta så, att Riksantikvarien intet har att erinra mot den gjorda hemställan.

I övrigt torde ärendet nu kunna betraktas som slutfört, varför jag tillåter mig föreslå, att det lägges till handlingarna.

Göteborg den 17 september 1934.

Nils Nilsson

133/34
jfr 12/30
61/31 154/34

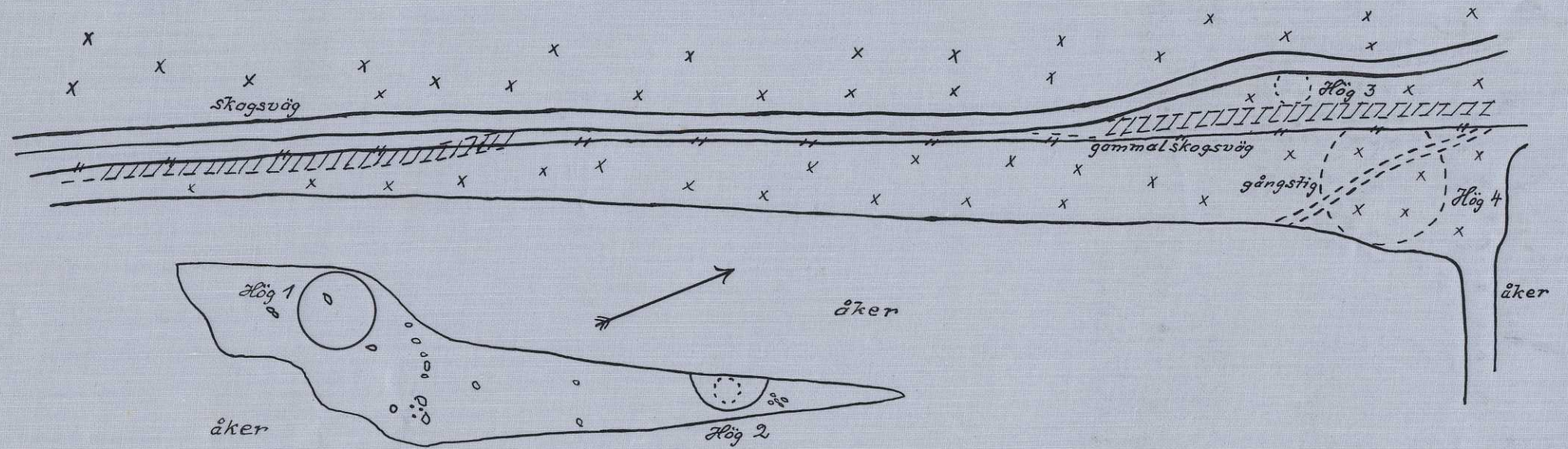
Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

MARDAL SKEE S: N

JÄRNÅLDERS GRAVFÄLT
3 sept. - 34

Skala 1/500

S. Jansson.

133/34

ifz 12/30

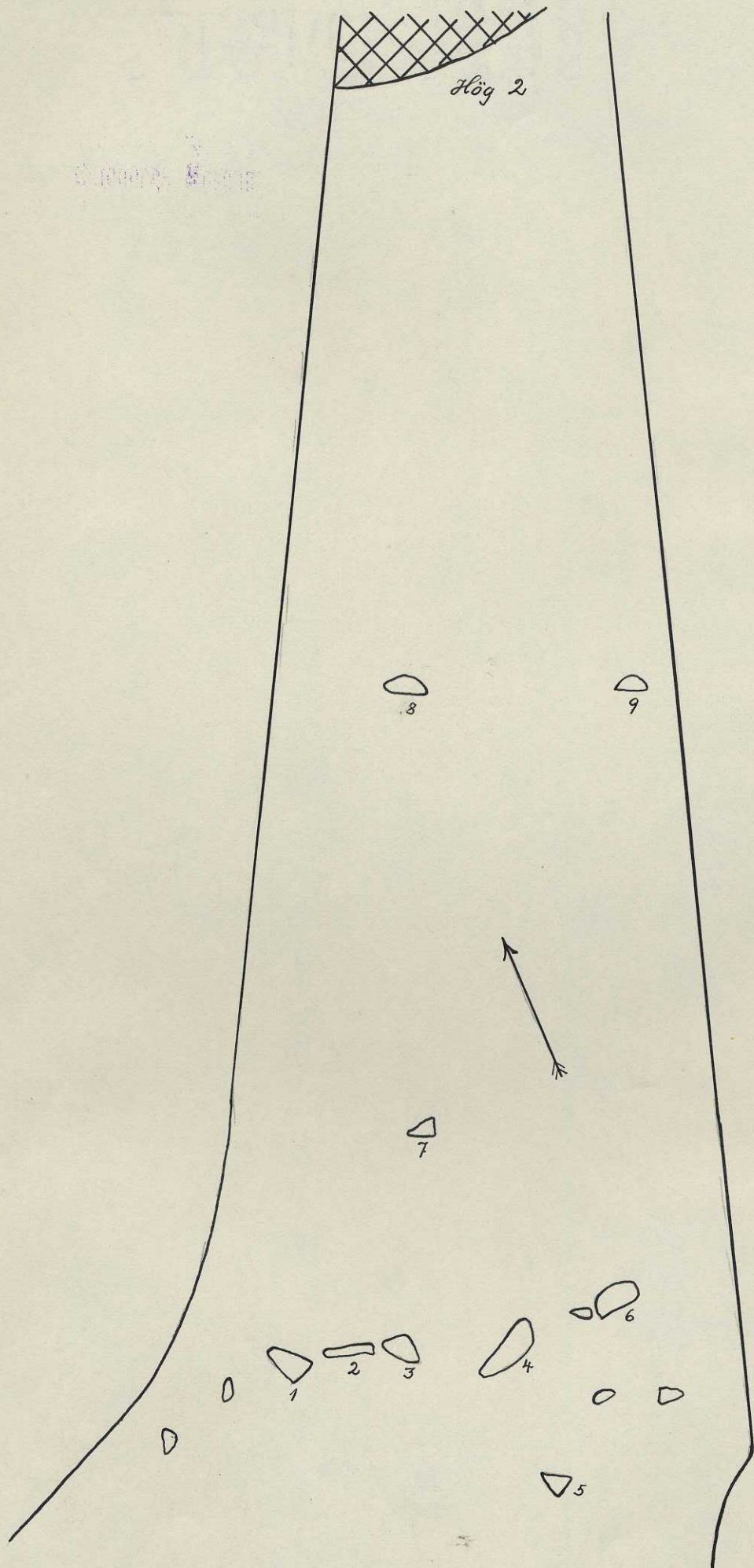
61/31

154/34

Marsdal Skee s.m.

Järnålders gravfält.
Resten stenar mellan hög 1 & 2.
3 sept. - 34.

Skala 1/100
S. Jansson.

Skala 1/100

133/34
jfr 12/30
61/31
154/34

C 1514 Plåt n:r 980.

Högarna 1 o. 2 i förgrunden. I bakgrunden i åkerkanten
hög 4. (fr. S) Foto: S. Janson.

C 1515 Plåt n:r 981.

Hög 2. Till höger om denna ett par av de jordfasta ste-
narna. (fr. V) Foto: S. Janson.

C 1516 Plåt n:r 982.

Jordfasta stenar mellan hög 1 o. 2, antagligen rester
av bortodlade högar. (fr. S) Foto: S. Janson.